

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Évesre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

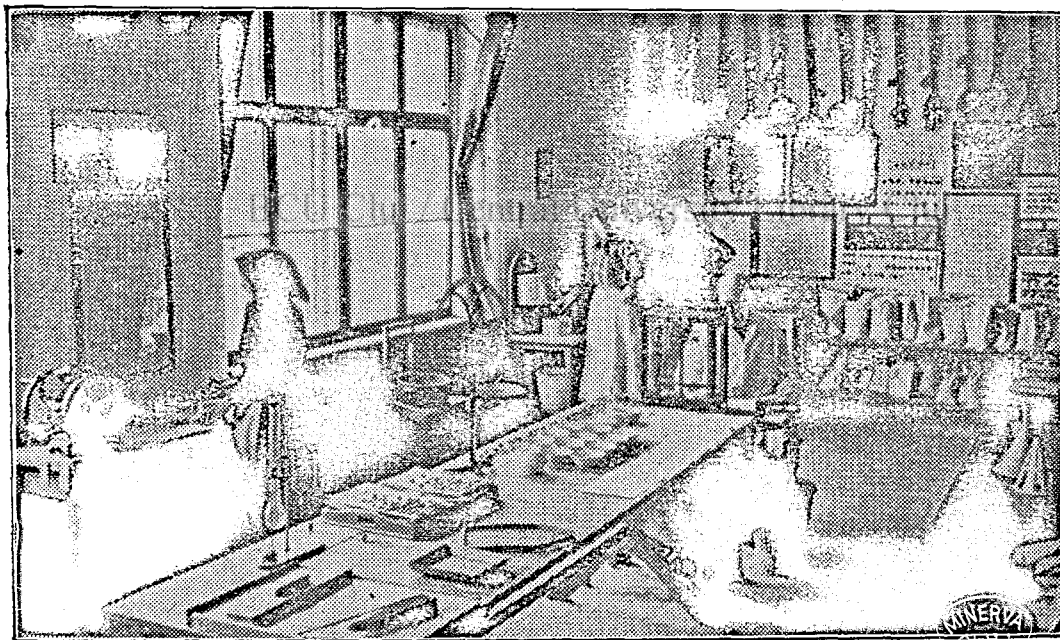
FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

A búza tudósa.

Lapunk előző számában közöltük, hogy Konopi Kálmán áldozatkészségéből a „Magyar Nép” néhány gazdakört nemesített vetőmag búzával lát el. Most Konopi Kálmán munkásságával akarunk foglalkozni: és megis-

haladt. Később azonban az elméleti tudósok és a gyakorlati gazdák összefogtak s nagy lendülettel indult meg a mezőgazdasági növények és állatok nemesítése. Ma már minden országban államilag szervezett, tudományos

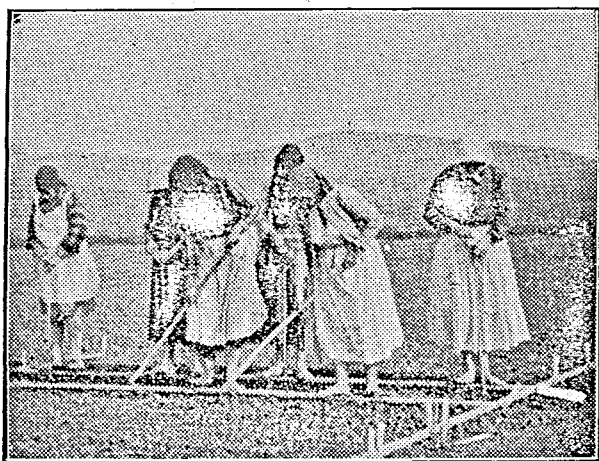

Konopi Kálmán munkatermében búzát vizsgál.

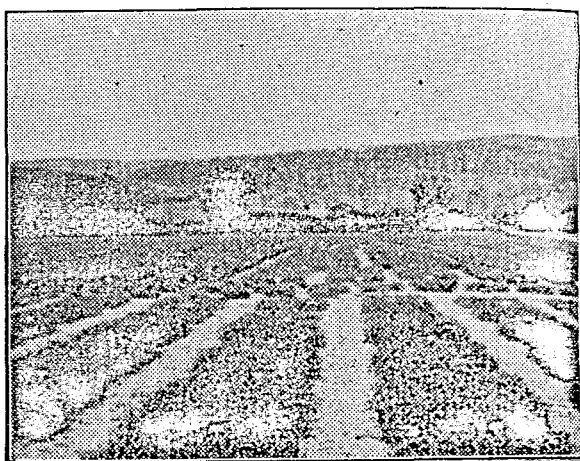
mertjük olvasóinkkal a nagy és szakszerű munkát, amit kiváló tudósunk a búza nemesítése terén végzett.

A múlt század vége felé a tengerentúli búzatermelés komoly vetélytársává lett az európai búzatermelésnek. Az Amerikában felért östalajok különösebb befektetés és munka nélkül óriási terméseket adtak és Európában elterjedni kezdett a búza és a gabonafélék. Ettől eltekintve jelszóvá vált a többtermelés és úgy a növénytermelés, mint az állattenyésztés terén komoly munka indult meg a nemesített vetőmagvak és nemes állatok állítására. Kezdetben ez a munka lassan

intézetek végzik a nemesítés munkáját. A nemesítő munkának országok és vidékek szerint való csoportosítása nagy hatással van a sikerre. A dolog úgy áll ugyanis, hogy a nemesített magvak és állatok nem válnak be egyformán minden vidéken. Hosszabb időnek kell eltelnie, amíg a nemesített növény, vagy nemesített állattajta hozzászokik valamely vidék viszonyaihoz, főképpen éghajlatához. Ezért tehát nagy jelentősége van, hogy a nemesítő munkát országonként, sőt országrészenként szervezve végzik. Így ugyanis biztosítva van, hogy az utántermelés és a tovább szaporodás jól fog sikerülni.

Munka a nemesítő kertben.

Kiválasztott búzatövek továbbtermelése.

Konopi Kálmán korán felismerte ezt az igazságot és évtizedekkel ezelőtt hozzáfogott a mi viszonyaink között, a növénynemesítőmunkához. Minthogy *Konopi* a nemesítő munkát országrészünkben végzi, érthető, hogy az általa nemesített növények gazdáinknál kitűnően beválnak. *Konopi* Kálmánnak leghiresebb nemesítése az *odvosi 241-es számú őszi-buza*. (A nemesítő törzskönyvében a búzatövek számokkal vannak ellátva és nyilvántartva. Az egyes tövek leszármazottjai az eredeti anyató számát viselik.) Ebből a búzából juttatja a gazdaköröknek a vetőmagbuzát. A 241-es számú buza igénytelen és korán érő. 1930-ban került forgalomba és azóta nagyon sok elismerésben részesült. A buza nagyon bőtermő és kitűnő minőségű lisztet szolgáltat. Lisztjében sok siker van, tehát nagyszerű tésztát ad, kiválóan alkalmas rétestészta készítésre. Ez a tészta teszi ugyanis leginkább próbára a lisztet, mert, ha a liszt nem tartalmaz elegendő mennyiségű sikerséget, a rétestészta szakadozik. A 241-es buza az 1932. évi rozsdaszakadozásban is kiválóan bizonyult. Ellenálló volt, a rozsdák nem tett kárt benne. Mint-

hogy koránérő, ellenáll a hűtésből származó megszorulásnak. Szalmája nem erős s ezért a jószág szívesen fogyasztja, tehát takarmányszalmának kiválóan megfelel. Nagyon trágyás, buja földbe nem szabad vetni, mert megdől.

Az *odvosi 241-es számú őszi-buza* egy 1924-ben kiválasztott anyató leszármazottja. A nemesített fajtaéknél idővel elkorcsosulási folyamat kezdődik. Ez a 241-es búzánál az utóbbi években több utántermelőnél jelentkezett. Ezért *Konopi* Kálmán a búzát újból kitenyészttette, mégpedig eredeti anyatótól származó legkiválóbb tövekből és ebben az esztendőben már az új kitenyésztesből származó vetőmag kerül, első ízben, forgalomba. Ezt a vetőmagot eddig még *Konopi* Kálmán senkinek sem árulta és így előfizetőink kapnak legelőször az új kitenyésztesű, kiváló magból. Ismételtelen köszönetet mondunk *Konopi* Kálmánnak áldozatos ajándékáért és felhívjuk azok figyelmét, akik az ajándékbuszát megkapják, hogy gondosan előkészített földbe és pácolva vessék el a magot.

Csiankaicsek kínai tábornagy.

Kína diktátora.

Mussolini, Hitler, Kemal példája nagy hatással van az államférjakra. Kinában is utánzójuk akadt a nevezett politikusoknak. Csiankaicsek nevű vezérük véget vetett az országban évek óta dúló viszályoknak s a hatalmas nemzetet az összetartás és egység útjára terelte. A világpolitika nézőpontjából is nagyon fontos változás volna, ha Kína viszonyai rendeződnének. Az utóbbi időkben ugyanis, hol az orosz bolsevizmus, hol a japán hódító politika idézett elé ott olyan állapotokat, amelyek már-már újabb világháborúra vezettek. Remélhetőleg az erőskezü Csiankaicsek elhárítják azokat a veszedelmeket, amiket a viszálykodó pártok hosszú éveken át zuditottak a szerencsétlen kínai nemzetre.

Mi lesz a kisebbségi népekkel?

A békeszerződések előkészítése alkalmán volt a jelszó, hogy az elnyomott népeket föl kell szabadítani szolgásgukból. Ezzel a jelszóval osztották fel egyes országok területét is. A fajilag együvé tartozó népeket egy országba akarták tömöríteni.

A jó szándékot azonban nem tudták megvalósítani. Az új helyzet a régi uralkodó népek tekintélyes részét alattvalókká tette. Így Európában több mint 40 millió ember maradt a békeszerződések rendelkezéseivel kisebbségi állapotra.

Tagadhatatlan, hogy ezeknek a kisebbségi csoportokra kényszerített tömegeknek a javára a békeszerződések pontjai sok előnyös rendelkezést tartalmaznak. A területi gyarapodásban megszületett államokat kötelezték, hogy más fajta és nyelvű polgáraikat saját műveltségük megtartásában ne akadályozzák, sőt adózásuk, elhelyezkedésük arányában támogassák. A kisebbségi jogok gyakorlását a Népszövetség általma alá helyezték, kérelmek, panaszok bejelentésére módot adtak. Genf, a Népszövetség székhelye, sokáig úgy szerepelt a kisebbségi népek tudatában, mint a legfelsőbb bírói intézmény, amely védelmet nyújt, igazságot tesz s így az uralkodó és kisebbségi polgárok között békét teremt.

Ez a remény azonban nem teljesedett be. A kisebbségi népek szükségesnek látták, hogy egymással érintkezzenek, helyzetüket kölcsönös megbeszélések és együttes eljárások útján javítani törekedjenek.

Ez a kisebbségi szervezet az idén is összehívult Genfben. Minket, Romániában élő magyarságot, Dr. Balogh Arthur és Dr. Jakabffy Elemér képviseltek a nemzetközi értekezleten.

De megjelentek ott a csehszlovákiai és jugoszláviai magyarság kiküldöttei is.

Az értekezlet a különféle kisebbségi kiküldöttek jelentéseit gondosan meghallgatta és letárgyalta. A mérleg, amit a kisebbségi polgárok helyzetéről felállítottak, nagyon szomorú eredményt mutat. A nagygyűlés ugyanis kénytelen volt megállapítani, hogy a kisebbségi sorsban élő polgárok sorsa évről évre rosszabbodik. A békeszerződések teljesítéséről szó sincsen már, a Népszövetség bíraskodásait alig veszik figyelembe az érdekelt államok.

A szomorú hangulatot mégis enyhítette valamelyes reménykedés. Amint ugyanis ismeretes, a Népszövetség tagállamai közelebről gyűlést fognak tartani Genfben s ezen a kisebbségek helyzetét is bírálat tárgyává teszik. Talán a jobb belátás, amely Genfben kialakulhat, azt fogja eredményezni, hogy az érdekelt államok több megértést fognak tanúsítani jövőben kisebbségi polgáraik iránt. Ennek a kívánságnak adott kifejezést Dr. Jakabffy Elemér is nagy beszédében, amelyet a genfi értekezleten tartott.

A román politikusok egy részében is ébrededik a jobb belátás. Pár nappal ezelőtt fejtegette ki az egyik tekintélyes pártvezér, hogy milyen káros dolog az államra nézve, ha a polgárok egy részét elkeseredéssel töltik el a folyton ismétlődő sérelmek.

Titulescu egyszer panaszkodó magyar képviselőknek:

— Ha valami panaszuk van, menjenek Genfbe, de ott soha sem adnak igazat önöknek!

Titulescu megbukott, remélhetőleg elveit is elsöprik a jobbakaratu áramlatok.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

... tudjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalkozik a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekeztek tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet.

című könyve előfizetőink számára 65 lei és 15 lei portó, összesen 80 lei. A könyv bolti ára egyébként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára

Külföld

A nyugali biztonság kérdése
Az új Locarno megalapozása, amint előrelátható volt, nehézségekbe ütközik. Németország, bár elvben hozzájárul az új biztonsági szerződés megkötéséhez, de annak elhalasztását kéri s kiköti, hogy a szerződés csak a nyugati államokra terjedjen ki, tehát a keleti államok kimaradnának ezuttal is, amint kimaradtak az eredeti locarnói szerződésből. Ezzel szemben Franciaországnak az a kívánsága, hogy a biztonsági szerződés terjedjen ki a keleti államokra is s a kisanthant mostani pozsonyi tanácskozása szintén ilyen értelemben döntött. Olaszország kifejezte készségét az új szerződés megkötésére, de a dolgot még nem látja kellően előkészítettnek, ezért a tanácskozás elhalasztását kéri s előkészítő diplomáciai tárgyalások megindítását. Mivel Franciaország s Angliá is súlyt helyeznek arra, hogy az új locarnói szerződés a lehető legteljesebb sikerrel köttessék meg, valószínű, hogy az október 19-ére kitűzött tárgyalást el fogják halasztani.

Gyarmatokat követelnek a németek. Hitlernek a múlt héten tett erélyes kijelentése, hogy Németországnak szüksége van gyarmatokra, igen nagy izgalmat keltett, különösen Angliában, amely egy jó részét kapta Németország afrikai gyarmatainak s nem hajlandó azokat visszaadni. Franciaországban kisebb volt az izgalom, sőt a francia újságok szerint szó lehet a Kamerun nevű afrikai gyarmat visszaengedéséről, feltéve, hogy ehhez a gyarmat lakóssága hozzájárul. Ez a fel-

tétel egészen természetes, különösen akkor, ha tudjuk, hogy az angol uralom alá került volt német gyarmatok lakóssai kijelentették, hogy nem kívánják vissza a német fennhatóságot.

Az erős angol visszahatásnak különben máris megvolt az eredménye: Németország — a tett félhivatalos jelentések szerint — nem azonnal s csupán megfelelő tárgyalások után kívánja gyarmati igényei kielégítését.

Orosz-német ellentét. A német közvéleményben mind erősebben nyilvánul meg az a fel fogás, hogy Európa, sőt a világ békéjének egyetlen ellensége a bolsevizmus s ezért ezzel le kell számolni. Bizonyos, hogy a közleményt valójában a kormány irányítja s az is köztudomású, hogy Hitler Franciaországban is, Angliában is kísérletezett oly irányban, hogy ez országoknak a szovjet-kormányhoz való jó viszonyát megbontsa. De a mai nagyon feszült külpolitikai helyzetben nem valószínű, hogy Németországnak sikerüljön megszerveznie „keresztes hadjáratát“ a bolsevizmus ellen. A francia újságok szerint e mögött a német szándék mögött tulajdonképpen az Európa feletti hatalom megszerzésének vágya rejlik s nemcsak Franciaország, hanem Lengyelország is hüvösen fogadja Hitlernek ezt a gondolatát, Amerika pedig egész bizonyosan távol marad. Így, bármennyire erős már Németország katonai felkészültsége, nem valószínű, hogy egyedül megtámadja a mai Oroszországot.

A spanyol harcok. A felkelőknek nevezett nemzeti csapatok térfoglalása állandó. Leg-

utóbb San Sebastian nevezetű városát foglalták el Spanyolország északnyugati sarkán. Az itt ejtett foglyok között voltak francia, olasz és német kommunisták is. A nemzeti csapatok most tovább folytatják előnyomulásukat s nemsokára ostrom alá fogják az ország fővárosát, Madridot. Írországból kétezer főnyi önkéntes csapat indult el, hogy a felkelőkhez csatlakozzék.

A Népszövetség ülése. Még ebben a hónapban összeül a Népszövetség tanácsa, egyik legnehezebb tárgyalására. A legnehezebb kérdések: Abesszinia sorsa, a népszövetségi alapokmány módosítása és Németország visszatérése. A két utóbbi kérdés sorsa bizonyára halasztás lesz, mert Németország felvételéhez hosszabb tárgyalás szükséges, az ő tagsága nélkül pedig a népszövetségi alapokmány módosításáról véglegesen dönteni nem lehet. Ez a két kérdés tehát nem okoz nagyobb nehézséget — ezuttal. Annál nehezebb az abesszinia kérdés. Az ország egészen olasz kézen van. Nincs kormánya, uralkodója pedig elmenekült. Az olasz megbízott viszont, mint az olasz király és az abesszin császár képviselője fog megjelenni, olyan hódítás jogán, ami a Népszövetség határozata ellen történt, amit tehát a Népszövetség alig szentesíthet. Nagy körültekintéssel kell tehát ezt a kérdést elintézni, hogy baj ne származzék belőle.

Mit határoztak Pozsonyban?
A kisanthant pozsonyi tanácskozása megállapította a három résztvevő állam teljes külpolitikai egységét s kifejezte azt a kívánságát, hogy az új biztonsági szerződés a keleti államokra is terjedjen ki. Kife-

Belpolitikai hírek

Meghosszabbították az ostromállapotot és a cenzurát. A hivatalos lapban megjelent a cenzura és az ostromállapot meghosszabbításáról szóló királyi rendelet. Az előző rendelet minden intézkedése hat hónapig továbbra is érvényben marad.

Megjelent a rendbiztosító körrendelet. A belügyminiszter szétküldötte a megyefőnököknek a rend biztosítására vonatkozó minisztertanácsi határozatot. Az új közigazgatási törvény értelmében minden rendfenntartó intézkedés legfőbb ellenőre a megyefőnök. A rendelet a kommunista pártot kivéve minden más politikai pártnak szabad működést biztosít. A kommunista pártokra vonatkozó intézkedéseit a belügyminiszter határozott pontokban körvonalozza. A rendelkezés szerint minden kommunista jellegű megnyilatkozást meg kell, hogy akadályozzanak a megyefőnökök és mindent meg kell tenniük a kommunista eszmék terjesztésének elfojtására.

Forronganak az ónaptár hívei. A Regat-i Zanesti községben letartóztatták Estáziu görögkeleti lelkészt, mert az ónaptár hívei között izgató tevékenységet fejtett ki. A letartóztatott lelkész hívei közül több, mint ezer ember gyűlt össze és elindultak Piatra-Neamt-i felé, hogy a letartóztatott lelkészt kiszabadítsák. A hatóságok csendőrszázadokat vezényelték ki, hogy az erőszakosan felvonuló tömeget megfékezzék. A csendőrség beavatkozásának szomorú következményei lettek. A tüntetők ös-

szeütköztek a kirendelt karhatalommal. Az összeütközés következtében három ember meghalt és négy ember súlyosan megsebesült. A tüntetők közül százat letartóztattak.

Junian a kisebbségekről. A Junian, volt miniszter vezetése alatt álló paraszt-párt Ghiurg-hiu-ban gyűlést tartott. A gyűlésen több beszéd hangzott el, amelyekben a kormány munkáját bírálták. Számunkra különös figyelemre méltó Junian beszéde, melyben a kisebbségi kérdést is érintette. Junian első sorban is az ostromállapot tarthatatlanságát fejtegette. Majd rátért a kisebbségi helyzetre ismertetésére. Előadta, hogy nem szabad egy pillanatra sem elfelejteni, hogy Romániában 14 millió román nemzetiségű lakós mellett 5 millió más nemzetiségű állampolgár él. Junian hibáztatta beszédében Vajda kisebbségellenes politikáját. Erre vonatkozólag beszédében a következő figyelemreméltó kijelentést tette:

— Mit lehet csinálni öt millió más nemzetiségű polgárral? Mit csinál Vajda, ha jön a nagy veszély? Ezért okos politikát kell folytatnunk, emlékeztetnünk kell a más nemzetiségűeket arra, hogy itt vannak az ősi földjeik, itt vannak eltemetve őseik s ezt a földet nekik is védeniük kell. Súlyos hiba elkövetéseket támasztani a határokon belül.

Junian ezután a szélsőséges nemzeti irányú pártok kisebbségellenes politikáját ítélte el. Kifejtette, hogy politikájuk a legbünösebb politika, amit Romániával szemben el lehet képzelni. Beszédét azzal fejezte be, hogy Románia a külföldi kapcsolatokat semmiképpen sem mellőzheti.

te a tanácskozás készségét a szomszéd államokkal való béke-állapot fenntartására s elfogadta a cseh miniszterelnöknek a román egyezségben részes államokhoz gazdasági közeledést célzó tervét és ezenkívül bizottságot küldött ki, hogy biztosítsa a kisantant államai közötti kapcsolatok megteremtését.

A Blum-kormány sorsa. A francia kormány olyan nehéz helyzetbe került, hogy már száraznak közeli bukásával. A nehézség az egyre terjedő munkássztrájk. Ennek oka, hogy ismeretes, hogy a francia munkások Franciaország fegyverbeavatkozását követelték a spanyol belső háborúba, még a kommunista spanyol kormány mellett. A kormány elfogadta ennek a kívánságot teljesítését s ezzel került nehéz helyzetbe, mert többsége baloldali pártokból áll. A ruthének önkormányzatot kívánnak. Állítólag a ruthének a közeljövőben meg fogják nyerni régi megigért s a béke-terjedés szerint őt is megillető önkormányzatát. Hodza cseh miniszterelnök pedig a kisantant most megnyíló rendezési tanácskozásán indítványozni fogja a kisebbségek iránti megkülönböztetés enyhítését, hogy megkönnyítse a kisantant országainak kapcsolata Magyarországgal.

A „Skót ördög” világlakierje. A világ leggazdagabb embercselekedetregényéről pompás cikk számol be a *Tolnai Világ* új száma, amely nagy terjedelmű és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb angol írók novelláin kívül olyan remek riportot, cikksorozatokat, folytatásos regényt és költői képet talál az olvasó a híres képeslapban.

Beteg Titulescu. Titulescut a kormány átcsoportosításával járó izgalmak és a személye körül keletkező harc nagyon megviselték. Súlyos beteg és egy svájci kórházban ápolják. Titulescu betegágya körül a leg-hiresebb orvosok folytattak tanácskozási, mert a volt külügyminiszter betegsége válságosra fordult. Titulescu betegségét először maláriának tartották, később azonban az a gyanu merült fel, hogy ismeretlen természetű, súlyos mérgezés okozta betegségét. A nagybeteg Titulescu életének megmentésére mindent elkövetnek, többször alkalmaztak vérátömlesztést.

Elhalasztották az Odorheimegyei községi választásokat. Odorheimegye 41 községében kitűzték a községi választásokat. Az előkészületek megtörténtek a választás megtartására. A Magyar Párt vármegyei tagozata ülésen foglalkozott a választás ügyével. Most nagy meglepetést keltett, hogy a községi választásokat bizonytalan időre elhalasztották.

A rejtélyes Maniu. Maniu Gyula Brasov-ban és Bucurestiben pártjának több kiváló emberével megbeszéléseket folytatott. Maniu tárgyalásainak nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert mindkét helyen alapos és beható megvitatás tárgyává tette a belpolitikai helyzetet.

TITULESCU

A Magyar Nép búzája.

Közöltük lapunkban, hogy Konopi Kálmán áldozatos szivessége következtében ajándék-buzát fogunk szétosztani. Jeleztük lapunkban, hogy egyegy Turda, Arad és Timis-Torontal-megyei gazdakörön kívül 13 gazdakör kaphat az ajándék-buzából. Ezt a bejelentésünket annyiban helyesbítjük, hogy összesen csak 12 gazdakör kaphat 80—80 kgr. búzát, mert első számításunkban nem vettük fel a zsák és a fuvarlevél díját.

Ismételten közöljük tehát, hogy összesen 12 gazdakör fog részesülni az ajándék-buzából. A fuvar díját minden gazdakör maga viseli. Ezzel szemben megtarthatja a zsákot. Kérjük olvasóinkat, sürgősen jeleltsék be igényüket a nemesített buza vetőmagra, hogy a buza szétküldésére vonatkozólag intézkedni tudjunk.

Fidler püspök iktatta hivatalába Pakocs Károly plebánost. Bensőséges ünnep keretében iktatták hivatalába Baia-Mare új plebánosát, Pakocs Károly pápai kamarást, papköltőt. A beiktatással egyidejűleg szentelték fel az ujonnan javított gyönyörű templomot. Mindkét szertartást fényes segítségével Fidler István, megyés püspök végezte.

Reformátusok ünnepe. Kálvin János „Istitúció” című művének 400 éves évfordulója alkalmával országrészünk reformátusai nagy ünnepségeket tartottak Aiud városában. Az ünnepségen Vásárhelyi János püspökkel az élen megjelent az esperesi kar és nagyon sok lelkész. Résztvettek az ünnepségeken Angolországból érkezett kiküldöttek is. Az ünnepségekkel kapcsolatban a lelkészkar fontos értekezleteket és tanácskozásokat tartott.

Unitárius templomszentelés. Lélekemelő ünnepség keretében szentelte fel dr. Boros György unitárius püspök a Rares községben újjáépített unitárius templomot. A felszentelő ünnepségen résztvettek dr. Abrudbányai Ede magyarpárti képviselő, felügyelő gondnok és Ürmösi József püspöki titkár. Az ünnepségen több, mint ezer főnyi közönség jelent meg. Ott volt a Homoród völgyének színe-java. A templomi ünnepség után ötszáz terítékes közebed következett, amelyen több pohárköszöntő hangzott el.

Elfoglalta az állami ovóda a református kulturházat. Sfântu-Gheorghe-n a községi jegyző levélben kérte a református lelkészt, hogy mivel az állami ovódnak nincs helyisége, adjon az ovóda részére helyet a református kulturházban. A református lelkész a levélre válaszolni sem tudott, mert a levél vétele után következő napon az ovóda beköltözött a kulturházba. Az ovódát drótból készült álkulcsal nyitották fel. Farkas, református lelkész az önkényes foglalásért panaszt emelt a megyefőnöknél. Bidu megyefőnök válasza meglepő és rövid volt: — Jól tettékl!

Diszárjegyzékünk

megjelent, aki érdeklődik iránta, írja meg a címét.

Ambrosi, Fischer & Társai Aiud, Jud. Alba.

Csak az év végén kerülnek forgalomba az új 50 lejesek. Közöltük lapunkban, hogy rövidesen új 50 lejes fémpénzek kerülnek forgalomba és egyidejűleg bevonják a százelejeseket. Tekintettel arra, hogy az új 250 lejesek verését a pénzverde nem fejezte be és csak ennek a munkának befejezése után kezdhet az 50 lejesek veréséhez, valószínű, hogy az új 50 lejesek csak év vége felé fognak forgalomba kerülni.

A buzaszemtől — a kenyérig. Lapunk mai számának első lépés cikkében ismertetjük Konopi Kálmán magnemesítő munkáját. Előző számunk első cikkében beszámoltunk arról, hogy Konopi nagyobb mennyiségű vetőmag búzát akar juttatni a „Magyar Nép“ útján jelentkező gazdaköröknek. Erre a cikkünkre már megindultak a jelentkezések és többen közölték velünk, hogy kérnek a Konopi-féle nemesített búzából. Sajnos, mindenkinek nem tudunk juttatni a Konopi-féle ajándék-búzából, de úgy hisszük, hogy kárpótoljuk azokat, ha nekik Konopi Kálmán szellemi kincsének ajándékából juttatunk. Mai számunkban kezdjük meg Konopi Kálmánnak a buzáról írt cikksorozatát. Ebben a tanulmányban Konopi Kálmán tudományosan és mégis könnyen érthető, élvezetes módon ismerteti a buzatermelés kérdéseit a vetőmagtól a kenyérig.

A tanfelügyelő rendeletei. Chele, Ciuc-megyei tanfelügyelő 14 pontból álló rendeletet küldött szét a megye tanfelügyelőihoz. A rendelet pontjai közül a következőket ismertetjük: a felekezeti iskoláknál szabad olvashatóbb és több betűvel készített ma-

gyar feliratokat alkalmazni, mint amilyenek a román feliratok. Az ilyen különbségtevés csak az államnyelv javára engedhető meg. Felekezeti ünnepeken és országos vásárok alkalmával a felekezeti iskolákban nem szabad szünnapot tartani. A tanítás csak akkor szünetelhet a felekezeti iskolákban, amikor az állami iskolákban sem tanítanak.

Nemzeti ünnepeken a kisebbségi tanulókat nem szabad a hitük szerinti templomba vinni, csak abban az esetben, ha a faluban sem görögkeleti, sem görögkatolikus templom nincsen. A tanfelügyelő rendelkezései ellen az egyházi főhatóságok meg fogják tenni a szükséges lépéseket.

Több politikai elítelt részesül közkegyelemben Ófelsége névnapján. Október hónapban, Károly király nevenapján több politikai vétség elítélte kegyelemben fog részesülni. A megkegyelmezendők névsorát most állítják össze.

Jól sikerült a Rodna-i bucsu. A kisasszony napján megtartott Rodna-i zarándoklaton huszezer hívő vett részt. A zarándokok legnagyobb része magyar katolikus volt. A körmenetet Pacha Ágoston megyéspüspök vezette. Ugyancsak a püspök mondotta az ünnepi nagymisét és ő áldoztatta meg a zarándok sereget.

Lelkész-beiktatás Lac-on. A Mezőségen levő Lac község bensőséges ünnepet ült. Most iktatta be állásába új lelkészét, Kendeffy Lászlót. A beiktatást Lőrincz János esperes és Biró Mózes Cluj-i lelkész végezték. Résztvettek az ünnepségen a tóvidéki református lelkészek csaknem teljes számban. Az

Országos Magyar Párt részéről dr. Szász Ferenc, a megyei tagozat vezetője és ifj. dr. Vékás Lajos, a Keleti Ujság közgazdasági szerkesztője jelentek meg. A Gazdasági Egyesületet pusztakamarási Szász Ferenc képviselte. A templomban lefolyt beiktató ünnepség után közébdől volt, ahol számos felköszöntő hangzott el. A beiktatás műsorát délután templomi ünnepély zárta be.

Szerencsétlenség cséplés közben. A Satmar-megyei Cehalut-i községben Tar Sándor gazdálkodó kezét a cséplőgép leszakította. Tasnadra szállították, minthogy azonban sebet nem kötöttek el, mire Tasnadra érkeztek vele, elvérzett és meghalt.

Óriási természeti szerencsétlenség történt Norvégiában. Különös szerencsétlenség történt Észak-Norvégiában, a Leon-tó mellett. A hegyszikláról hatalmas sziklatömb szakadt le és nyomában óriási mennyiségű kőtörmelék zudult alá a tóba. A lehullott sziklák felduzzasztották a tó vizét, az áradat a tó partján két községet elöntött. Több ház összedőlt és sok embert magukkal ragadtak a hullámok. Az eddigi megállapítások szerint a szerencsétlenség alkalmával 46 ember halt meg.

Alaptalan hír a „Keleti Ujság“ és „Magyar Ujság“ megszűnéséről. Egy Cluj-on megjelenő időközi ujság komolytalan cikkben foglalkozott a Magyar Párt napilapjainak megszüntetésével. A közlemény teljesen alaptalan, mert a „Keleti Ujság“ és „Magyar Ujság“ nagy lendülettel fejlődnek. Mind a két ujság teljesen a Magyar Párt és a magyarság bizalmára támaszkodva végzi áldásos munkásságát.

Anyanyelvükön tanulhatnak hittant az állami iskolák katolikus, református és unitárius növendékei. A közoktatásügyi és kultuszminisztérium együttes rendeletet bocsátottak ki, mely szerint az állami iskolák katolikus, református és unitárius növendékei saját anyanyelvükön tanulhatják a hittant. Csak hivatásos papok taníthatják a hittant és ezeknek román állampolgároknak kell lenniök. Külföldről behozott valláskönyvekből nem szabad a gyermekeket oktatni.

Mennyi napidíj jár a községi tanácsosoknak? A belügyminiszter rendeletileg szabályozta a közigazgatási tanácsosok napidíját. A községi tanácsosok legmagasabb napidíja falvakon 20 lei, városokon pedig 100 lei.

Magyar nótát huzatott Bécsben az angol király. Lapunk előző számában közöltük, hogy VIII. Edward angol király Bécsben több napig tartózkodott. Az uralkodót régebbi fülbaja miatt egy híres orvostanár vizsgálta meg. Az angol király egy mulatóban Kócé Antal cigányprimással másfélóra hosszú magyar nótákat huzatott.

Színésznő, aki fel akarja robbantani a rulettbankot. Tíz évig élt Monte-Carloban egy pesti színésznő, aki fel akarta robbantani a rulettbankot. Erről a színésznőről pompás képekkel illusztrált cikket közöl a *Déli* újság, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Színházi beszámolókat, háromfelvonásos szindarabot, novellákat, remek képes rádióműsorokat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

Meg kell jelenni minden tanítónak az évmegnyitó ünnepélyen. Az iskolaügyi miniszter szigorú rendeletet bocsátott ki, amelyben elrendelte, hogy az iskolák évmegnyitó ünnepélyein az összes tanúk jelenjenek meg. A tanítót, ha a megnyitás napján nem jelentkezik az iskolában, úgy tekintik, mintha állásáról lemondott volna.

Terjed a gyermekbénulás-betegség. Országgrészünk több vidékén fellépett a gyermekbénulás-betegség. A betegség nemcsak a gyermekeket támadja meg, hanem nagy emberek is megkaphatják. Felnőtt emberre nézve a betegség nagyon veszedelmes, mert csaknem minden esetben halállal végződik. A betegség enyhe hüléssel szokott kezdődni és ezért rendszeren nem veszik komolyan.

Csalók a vásárokon. Utóbbi időben a vásárokon gyógyszerárúsok ütötték fel sátraikat. A hiszékeny népnek drága pénzért értéktelen, sőt ártalmas gyógyszereket árulnak. Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy ne vásároljanak vándorló gyógyszerészektől patikaszerkeket, mert ezek egészségüket veszélyeztetik.

Nem engedik külföldre az Olimpiai sportegyletet. A Satu-Mare-i Olimpia-sportegylet száz tagja Csehszlovákiába akart utazni. Az utasokat a határon nem engedték át.

Rablók a Gheorgheni-i örmény templomban. A Gheorgheni-i örmény szertartású római katolikus templomba tolvajok hatoltak be. A tolvajok egy ezüsből készült, aranyozott és drágakövekkel kirakott szentségtartót loptak el. Az értékes kegyeszer 12 kiló súlyú volt és így a becslések szerint egymillió lejt ér.

Megjelent a „Mezőgazdasági Szemle“ szeptemberi száma. A magyar gazdaközönség legolvasottabb és tudományos színvonalon szerkesztett mezőgazdasági és közgazdasági folyóirata a „Mezőgazdasági Szemle“ szeptemberi száma gazdag és időszerű kérdéseket tárgyaló tartalommal jelent meg. Részletesen van ismertetve a folyóiratban a burgonya termelésünket veszélyeztető kolorádó-bogár. Az idei buzákban fellépett összes gomba-betegségeket és az ellenük való védekezési módot összefoglalólag nagyobb cikkben ismerteti a folyóirat. A cikkben a legkiválóbb külföldi szakértők véleményét is megkapja az olvasó. Haladás, Tarlózás és Vadászat rovataiban sok időszerű kérdést talál az olvasó. A lap előfizetési ára egy évre 80 lej, megrendelhető a kiadóhivatal útján Cluj, Str. Baron L. Pop 5. sz. alatt.

Éltették az angol király merényletét. Emlékezetes, hogy VIII. Edward angol király ellen Mac Machon merényletet akart elkövetni. A merénylet bűnperét most tárgyalták le. A bíróság 12 hónapi kényszermunkára ítélte, azzal indokolva az enyhe ítéletet, hogy a merényletnek nem volt szándékában a királyt megölni, csupán a pisztoly felmutatásával akarta megfélemlíteni.

Megölte a malomkerék a játszó gyermeket. A Satu-Mare közelében fekvő Satulung községben Seregi József, hétéves kislfiu a malom közelében játszadozott. Egy vigyázatlan pillanatban elkapta a gép tengelyét, amely a falból kiállt. A gép tengelye a kislfiut többször megfogta és a földhöz verte. Borzalmasan összeroncsolt testtel szállították kórházba.

Halálos villámcapások. A Banat-ban heves viharok pusztítottak. A lecsapó villámok hány helyen is embert öltek meg.

Szégyenteljes, de célszerű intézkedés. A Casin-i csendőrőrzester, hogy véget vessen a gyári bicskázásoknak, táncmultságok alkalmával a csendőrökkel körülfárta a mulatság színhelyét és minden leánytól összeszedeti a bicskát és a gyilkoló szerszámokat. A rendezés lefolyt multság után mindenki visszakapja az elszedett holmikat és hazamehet. Komoru és szégyenteljes dolog, hogy ilyen eljárásokkal kell a helyi ifjakat becsületre tanítani.

Tűzesetek Sanzicni-ben. A Treiscaune-megyei Sanzicni-ben egy napon két helyen is keletkezett tűz. Borcsa Imre telkén egy szalmarakás gyulladt meg és égett el. Volloncs József udvarán a nyárikonyha borult lángba és égett le földig. Mindkét helyen sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni.

A községbe merészkednek a farkasok. Ghelinta környékén nem mulik el hét anélkül, hogy az erdő alatti udvarokra ne látogatnának be a farkasok. Legutóbb Barti Domokos és Barti József fejszéssel felfegyverezve őrizték éjszaka az udvarlovaikat, hogy a farkasok ne megragadják meg. Rövid időre elaludtak és arra ébredtek fel, hogy a farkasok marcangolják a lovaikat. Fejszével a farkasok támadtak és menekülésre kényszerítették azokat. Az egyik farkas a farkasok annyira összmarcangolták, hogy le kellett

Felujtató kisfiú. A Dicio-Martin melletti Ernea községben Gligor Izidor gazdál-

kodó csürjét játszadozó kisfia felgyújtotta. A kivonult falusiak a tüzet nem tudták eloltani és a csür teljesen leégett.

Sikerült a Timișoara-i kisebbségi tisztviselők vizsgája. A román nyelv nemtudása miatt elbocsátott Timișoara-i kisebbségi tisztviselők közül kilenc tisztviselő állott közelebről vizsgára. A kilenc tisztviselő fényes sikerrel állotta ki a próbát. Azt remélik, hogy továbbra is megmaradnak állásaikban.

Téliestre fordult a Hegyvidéken az időjárás. Szeptember közepén országünkben hideg időjárás uralkodott. A Hegyvidéken sok helyt a dér okozott kárt, a Kárpátokban nagy havazások voltak. Predeal és Brașov környékén, továbbá Bucovina-ban télies volt az időjárás. Predeal környékén a havazás három óra hosszat tartott.

Elaludt a töltésen — elgázolta a vonat. Bernatu János vasuti fékező a Caransebes közelében levő Vanisora megállóhelyről hazafelé tartott. Utközben leült pihenni és a vasuti töltésen elaludt. Vonat robogott arra és a szerencsétlen embert elgázolta.

Kövekkel dobálták meg a Rapid-vonatot. Lugoj közelében a Rapid-vonatot kövel dobálták meg. A kőzár következtében több ablak betört. A csendőrség megindította a vizsgálatot a merénylők kézrekerítésére.

Megjelent az „Egészség“. A Dr. Normand által szerkesztett „Egészség“ című folyóirat szeptemberi száma gazdag tartalommal jelent meg. A folyóirat egy évi előfizetési díja 110 lei. Megrendelhető a kiadóhivatalnál: Cluj, Calea Regele Ferdinand 56.

Megjelent a Népegészségügyi Szemle szeptemberi száma. A Dr. Schmidt Béla által Targu-Mures-en szerkesztett Népegészségügyi Szemle szeptemberi száma nagyon gazdag tartalommal jelent meg. Vezető cikkében Dr. Csiky János értekezik a falu egészségének védelméről. A folyóirat többi cikkeiben is sok hasznos és közérdekű kérdést tárgyal.

Elsüllyedt egy sarkkutató hajó. Egy francia kutatóhajó Izland partjai közelében elsüllyedt. A hajó negyven utasa, köztük két kiváló tudós, a tengerbe fulladtak. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a hajó viharban sziklához ütdött.

Halálos szerencsétlenség egy mozdonyrobbanás következtében. Balassagyarmat közelében Magyarkuti község vasuti állomásán egy mozdony felrobbant. A mozdonyvezető és a fűtő meghaltak.

Tűz Valea-Lui-Mihaiu-n. Valea-Lui-Mihaiu-n nagy tűz pusztított. Kigyulladt és leégett a Beck-féle pótkávégyár. A kár nem térül meg, mert a gyár nem volt biztosítva.

Feltámadt a halott. Balaurul Stefan Constanca-i éjjeliőr itasság következtében az utcán összeesett. Kórházba szállították és ott azt állapították meg, hogy halott. A hullakamarába vitték és a cement padlóra rakták le. Itt kijózanodott és segítségért kezdett kiabálni. Borzalmas helyzetéből a kórház személyzete szabadította ki.

Feldöfte a megvadult tehén a pásztorgyermekeket. Siklódi József Jánosé, Ditrau-i gazdálkodó gyermeke a legelőn marhákát őrzött. Egy megvadult tehén a gyermekeket feldöfte. A gyermek sérüléseibe behalt.

MÉZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC

Utazás a búzavetőmagtól a mindennapi kenyérig.

— Konopi Kálmán cikksorozata a Magyar Nép olvasói számára. —

1932-ben, nyár derekán olyan dolgom akadt Transsylvania néhány községében, amit legcélszerűbben úgy lehetett csak elintézni, hogy autót fogadtam és azzal mentem az egyik helyről a másikra.

Utirányomba esett M., ez a szép nagy, magyarlakta hely is, ahol Lelkes Gábor a református lelkész, akivel egykor, mint kis diákok, együtt koptattuk a kollégium padjait. Kaptam ezen az alkalmon, hogy meglátogassam régi kedves barátomat, akit már tenger ideje, hogy nem láttam. Éppen vasárnap volt, amikor odaértünk. Szép derűs, meleg délután. A községben, amelyeken keresztül mentünk, gyülekezni kezdtek az emberek a községházak és a kocsmák előtt, hogy résztvegyenek a szokásos vasárnapi megbeszéléseken.

Egy ilyen gyülekezés volt már kialakulva Sz. községben is. Itt elágazott az út és mi nem tudtuk, merre kell mennünk. Megálltunk és megkérdeztük az irányt. Eközben a szemembe ötlött egy nagy, lepedőnyi plakát, amely a községháza kapujára volt felszerelve.

— Csak nem bukott meg már megint a kormány? — kérdeztem a közelállóktól.

— Ez az ur alighanem képviselő szeretne lenni — jegyezte meg valaki félhangon a csoport tulsó felén, egy kissé csufondárosan. — Azért várja, hogy már megint választás legyen.

Egy közelebb álló idősebb gazda felvilágosított.

— Nem politika ezt, kérem. Csak azt hirdetik, hogy vetőmagot vehetünk a megyei kamaránál.

Ez a dolog az én szakmámba vágott. Kiszálltam az autóból, hogy elolvassam a hirdetményt. A szövege az volt, hogy minden gazda, akinek nincsen alkalmas búzavetőmagja, kedvezményes áron kaphat egészséges és tiszta vetőmagot, ha feliratkozik a

községházán és a vételár felét feliratkozáskor, másik felét a buza átvételekor kifizeti. Aki pedig nemesített vetőmagot akar beszerezni, az irassa fel magát egy külön ívre és jegyeztesse fel, hogy a rendelkezésre álló három fajta közül melyikből akar venni. Az ilyen mag huzsonöt százalékkal drágább, mint a közönséges vetőmag.

— Magukat se kimélte meg az árvíz! — kérdeztem attól a mellém szegődött pár gazdától, akik velem együtt nézegették a hirdetményt.

— Ilyen vízre még a legöregebbek sem emlékeznek — szolt az egyik, aki már maga is megette a kenyere javát. — A tizenháromas árvíz is nagy kárt okozott, mert éppen aratás idején jött és mind beiszapolta az érett búzát. De az idejű viz olyan magas volt és olyan sokáig tartott, hogy ahova ért, ott a vetés egy szálíg kipuszult.

— De azok a lankák ott északon, a hegyek alján mégis csak mentesek maradtak a víztől, ugyebár?

— Hát igen, oda nem ért el a víz. De ami ott megmaradt, abban sem volt köszönet. Nagyön megnyomta azt a hó és csak március végén takarodot el róla. Nyavalyás volt az a buza, mint a csökött malac. Junius derekán, nagykesőre aztán mégis csak kikalászolt és már reménykedni kezdtünk, hogy lesz belőle valami. De akkor jöttek azok a nagy melegek és a rozsdá mind ellepte a szalmát meg a kalászt is. Ugy megszorult a szem, hogy a gép alig tudja kiverni a kalászból. Mutasd csak meg, Pali, azt a búzát.

— Nincs mit dicsekedni vele — huzódzott a megszólított fiatal gazda. De hát ez kérem, nem is a legrosszabb.

Egy kis zacskót vett elő a zsebéből és kismarkolt belőle egy keveset. Hát biz' az gyenge egy buza volt. Aprószemű, zsugorodott, roncós, fénytelen. Jobban hasonlított a kömény-

maghoz, mint egy rendes, egészséges búzához.

— Én megmértem ennek a hektoliter súlyát, — szólalt meg mellettünk egy harmadik.

— Én csépelek itt, a faluban. Hát kérem, már évenként éve szolgálom ezt a vidéket de ennyit még sohasem vesztettem a cséplésen.

— No, no, Gyöngyösi uram. Volt azon egy párszor nyereség is — igazította helyre az öregebbik gazda.

— Azt ne irigyeljük tőlem, Békési uram. Mert ha nem lett volna, akkor miből tartanám fenn a gépeket? Az ilyen éveken, mint ezen mostani, igazán csak becsületből állítom ki a gépet. Meg hogy mégis legyen a télen mit főlni. Ha a malmom nem lenne, már régen megbuktam volna ezzel a csépléssel. Nézze az ur ezt a búzát. Mit gondol, mi a hektoliter súlya?

— Megvan-e hatvan kiló? — kérdeztem.

Ettől kezdve nagyobb megbecsüléssel néztek rám, mert látták, hogy értek a dologhoz.

— Ötvennyolc és fél. Egy dekával se több kérem. De van még rosszabb is. Hát mi van az ilyen magban, uram? Ennek a neve az, hogy ocsu. Harmadik osztály. Csupa korpa. Moslékba való, meg a majorságnak.

— Pedig ebből kenyér lesz, majd meglátja — reménykedett Békési gazda. — Mégis csak különb lesz, mint a málé.

Időközben a többiek is odajöttek. Ez a tárgy mindnyájukat érdekelte. Egy városiasan öltözött fiatalember is volt közöttük. Ez volt a jegyző.

— Azt még elhiszem, hogy valami rossz fekete kenyeret csinálnak belőle — szólt a gazdákhöz. — De magnak nem alkalmas. Még ha azt a sok fekete szemet ki is válogatják belőle, akkor sem.

— Nem a magtól függ az, jegyző ur, hogy milyen lesz a termés. Amilyen időt ad az Isten, olyan lesz a buza. Milyen szép búzát vetettünk az ősszel és mi lett belőle?! Ha az időjárás jó lesz, akkor ebből a magból is szép búzánk lehet.

— Hát elfelejtették a maguk közmondását, hogy: „Ki mint vet, úgy arat“!

— Az a mondás nem csak a magot érti! — magyarázta egy fiatalabb gazda, akire a többiek figyelmesebben hallgattak. — A jó vetés azt teszi, hogy idejében szántsunk és hogy rendszeren szórjuk el a magot. Ne legyen

az egyik helyen túl sűrű, a másikon meg ritka az a vetés.

A jegyző nem hagyta magát.

— Tudom én azt, hogy kell vetni. Az én apám is gazda. Én is segitettem neki. Igaz, hogy ő is a második osztályu magot vetette el és a jót küldte a malomba. De azóta haladt a világ. Ma már úgy tudják a tanult gazdák, hogy csak szép tiszta és nehéz magot szabad vetni. Az ur is gazda, ugyebár? Azért érdekliz ez a hirdetés? Hát nem azt tanulta, hogy nem szabad ilyen rossz magot vetni?

Igazat adtam neki és elmondtam, hogy az ilyen mag is kicsirázik ugyan és ha jó idő jár rá, ki is fejlődhetik, de olyan termést mégsem adhat, mint a szép egészséges mag. Mert abban sok olyan tápláló anyag van, amire a kis buzanövénynek szüksége van a fejlődés első idejében, amíg a gyökerek meg nem erősödnek, hogy a földből tudjanak táplálékot szivni. Különösen akkor fontos ez, ha a vetéssel el vagyunk késve és a búzának nincs ideje arra, hogy tél beállta előtt megerősödjék és önállóítsa magát a magtól.

Hitték is, meg nem is.

— Látjátok, a buza is, amikor fiatal, magot eszik, mint a kis csirke — tréfált egy magas, huncutképű legény, aki nyilván a táncba indult, mert piros muskátli volt a kalapja mellé tűzve, zöld levéllel.

— Nem az egész magot eszi meg, — világosítottam fel, — csak a belsejét. Azt, amiből a fehér lisztet szítják. A korpát ott hagyja a földben. Nem figyelték még meg, hogy a kis buzanövény mellett ott marad a mag is, de akkor már nem olyan kemény és telt, mint volt vetés előtt, hanem puha és összehuzódott!

— Olyan az, mint a kiürült abrakos tarisznya — hagyta helyben Békési gazda. — Még aratáskor is meg lehet találni a gyökér mellett.

— Akáresak krumpliszedéskor a tavalyi krumplit a fészekben — szólt közbe egy másik.

— Ugy látszik, hogy a krumpli is szeret tarisznyázni, — toldozgatta egy harmadik.

— Bizony, mindenféle mag egyforma ebben a tekintetben, — folytattam. — Olyanok mind, akáresak a férjhez menő leány és a hozománya.

— Hallod-e, Jóska? Figyelj jól arra, amit az ur mond, mert még hasznát veheted!

— A legfontosabb persze nem a hozomány, hanem maga a leány — magyaráztam tovább. A leány a magnak az eleven, tovább fejlődő része: a csira. Ez a buzaszemnek egyik végén van. Azon a végén, amiről azt tartják, hogy olyanforma kép van rajta, mint Szűz Mária a kis Jézussal az ölében. Akinek jó szeme van, szabad szemmel is megláthatja. Nagytó üveggel meg mindenki jól felismerheti.

— Adj egy pár szemet abból a buzából, Pali, hadd lásam meg én is!

— Az ilyen szorult szemű buzán aligha lesz jó a szentkép! — mondtam.

— A leányt, vagyis a csirát tehát tudjuk hol van.

— Hát a hozományt megláthatjuk-e? — érdeklődött egy fiatal gazda, akinek a közde-rültségből ítélve, ami szavait követte, meggyülhetett egyszer a baja a felesége hozomá-nyával.

— Ezek a magok bizony szegény leányok. A kezük-lábuk és minden testrészük megvan az ép csirában. Megvan a zsákjuk is, amiben a hozománynak kellene lenni. Ez a mag héjja. Hozomány is van benne egy kevés. Ez a mag fehér belseje: az, amiből a lisztet csinálják.

— Nem baj. Az a fő, hogy a leány egy darabban meg legyen — szólalt meg az a le-

gény, akinek muskátli volt a kalapjában. — Csak dolgoz legyen és jóféle.

— Engem leginkább a hozománya érdekelne, vagyis a mag fehér belseje, amiből lisztet örölhetek, — vallotta be a molnár.

— Hát a zsákja, amiben a hozomány van, semmi? — méltatlankodott az öreg Békési.

— Mit is nevezünk zsáknak?

— Hát a mag héját, amiből a korpa lesz. Korpa nélkül nem ad tejet a Riska.

— Az ur valamit kifejejtett — szólalt meg egy keménykötésű, tekintélyesebbnek látszó javakorbelt gazda. — A leány a zsákon kívül még valamit visz az uj háztartásba.

Sejtettem, hogy mire gondol, de hagytam, hogy mondja meg ő s teljék benne az öröme.

— Nem mondta a seprüt, amivel majd takarítani fogja a szobáját.

Lett erre nagy nevetés.

— Hát boroskancsót nem visz az urának?

— Hát egy pár ökröt!

— Egy kocát kilenc malaccal!

Nem lenne vége-hossza a tréfának, ha közbe nem szólnék.

— Csakugyan ott a seprű, a buzaszemnek a másik végén. Szemét is van benne, de csak a rossz gazda buzájában, aki nem csávázott üszög ellen, mert az ilyen buzaszem szőrös vége egész fekete a csépléskor szétvert üszögportól.

— Majd kimossa közüle az asszony, mielőtt a malomba viszi — szólt Békési gazda, akinek ugy látszik, nem mindig szűz a buzája az üszögtől.

— Azt jól teszi, — hagyom helyben — de még jobban tenné, ha nem hagyna békét az urának ősszel, amíg rendesen be nem csávázza a vetőmagját.

— Hát csakugyan azt hiszi az ur, hogy nem lesz jó ezt az ideit magot elvetni!

— Majd meghalljuk este M. faluban, a gazdakörben — szólt közbe egy nemrég érkezett gazda.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a,

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadni

— Ez az ur is tud hozzá — védte a tekintélyemet a molnár. — Inkább elhiszik, ha több felől hallják.

— De M. faluban, ott próbát is csináltak az idej maggal — szolt az új ember. — Vetettek belöle homokba és most megmondják, hogy sikerült a kikelés.

Megtudtam, hogy este többen át fognak menni M.-falvára, ahova a gazdakör vezetősége meghívta az érdeklődő gazdákat, hogy

ezeket a vetőmagdolgot együtt megtárgyalják.

Mondtam nekik, hogy én is ott leszek este és elmegyek majd a körbe. És hogy majd akkor én is hozzászóllok a dolgukhoz.

Elkészöntem a gazdaktól és az autó pár perc alatt elvitt M.-falvára

(A következő számban elmondom a lelkész-szel való találkozásomat.)

Takarmányhiány fenyeget Clucban. A Magyar Nép utóbbi számaiban több cikket szenteltünk a takarmányozás és a takarmányhiány kérdéseinek ismertetésére. Számoltunk azzal, hogy a nyári szárazság miatt takarmányinség fenyegeti a gazdákat. Fokozza a bajt, Clucban, hogy a legutóbbi napok hajnali fagyai újabb károkat okoztak a takarmánytermésben. Másrészt a korai hideg és a hegyekben bekövetkezett havazás szokatlanul hamar végét vetette a legeltetési időszaknak. Erre való tekintettel ismételtén felhívjuk a gazdák figyelmét a téli takarmányok eltartásáról és felhasználásáról szóló cikkeink tanításaira. A szalmának, polyvának, töreknek és más lekicsinyelt anyagoknak a Magyar Nép utmutatásai nyomán a gazdák nagy hasznát vehetik.

Ingyenes méhészeti tanfolyam Clujon. Az E. M. E. folyó év szeptember 14-től 24-ig Clujon az egyesület házsongárdi méhészeti telepén ingyenes méhészeti tanfolyamot rendez, amelyre bárki beiratkozhatik. Jelentkezéseket elfogad az E. M. E. titkári hivatala (Cluj, Mureșan András-utca). A tanfolyam ingyenes, csupán 100 lei beiratkozási díj fizetendő. A tanfolyam a méhészet elméleti részén kívül gyakorlati kikép-

zést is ad. Tekintve a nagy érdeklődést, tanácsos mielőbb jelentkezni. A méhészet kitűnő mellékjövedelmet biztosít a vele foglalkozónak és nem egy esetben vált állásnélkülieknek főfoglalkozásává.

Az üszög az Isten csapása, de leküzdése az ember munkája.

Az üszög már a legrégebb idők-ből is ismeretes, említést találunk róla, úgy a bibliában, mint Mózes öt könyvében. Ismeretesek az ó-kor veszedelmes sáskajárásai, melyek egész vidékek termé-nyeit tarolták le. A biblia a sáskajárás veszedelméhez hasonlítja a kalászosok üszögbetegségét, amikor azt mondja: „és meg fog verni téged Jehova hagymázzal és hideglázakkal, szárazsággal és a buza üszkével és addig fog téged üldözni, amíg elvéssz”.

A buza üszögbetegsége még napjainkig sem vesztett semmit

jelentőségéből, mert az az üszög, melyet gazdáink ebben az évben saját kárukon tapasztalhatnak, nyugodtan nevezhető Isten csapásának.

Az ókori és a mai korbéli gazda között, az utóbbi javára mégis csak nagy különbség mutatkozik, mert az ókori gazda legjobb esetben is csak sűrű imádságival és Istenbe vetett hitével remélte az üszögbetegséget elkerülni, ezzel szemben a mai gazda már abban a szerencsés helyzetben van, hogy tudósok felfedezték a baj keletkezését, okát, terjedését, de leküzdési módját is.

Mennyire szomorú tehát, amikor még Krisztus után 1936-ik évben, a tudományos élet legteljében lapot és könyvet olvasó gazdáink még mindig épp oly súlyos károkat szenvednek az üszög pusztításától, mint az ókori gazdák. A mai gazda kötelessége az, hogy Istenbe vetett hittel, de modern tudományok és gazdasági tapasztalatok fel-

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatószámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

használásával védje termését és biztosítsa boldogulását.

A buza kőiszög betegsége úgynevezett endémikus betegség (magyarul: helyhez, vagyis talajhoz kötött baj). Az üszöggomba csirái tehát állandóan a talajban vannak és a betegség szerint terjed jobban, vagy kevésbé, amint a fejlődéshez szükséges feltételek jelen vannak. Csakis így tudjuk megmagyarázni azt, hogy egyes években kisebb mértékben, máskor pedig erősebben lép fel. Ebben az évben például az üszögfertőzés helyenként a 60 százalékot, de átlagban a 45 százalékot is eléri.

Lapunkban számos alkalommal szoltunk már arról, hogy az eddig szoltében használt rézgálicos, nedves csávázás, más hátrányos tulajdonságai mellett, nem véd teljes biztonsággal az üszögtől még akkor sem, ha azt a gazda nagy gondnal is végzi. Bizonyosság erre a mostani év nagy üszögfertőzése, mindannak dacára, hogy gazdáink legalább is kékkővel csáváztak (épp úgy nem védenek meg az üszögtől az értéktelen szárazpác utánzatok sem).

Az üszögtől biztosan megvéd a Porzol. Milyen csodálatos a tudomány hatalma és a haladás ereje ez különösen ott tapasztalható, ahol az egyik gazda porzolózott, a másik pedig megmaradt a kékkő mellett. Az előbbinek üs, kiadós, teljesen üszögmentes szép termése van, míg a másiké üszöggel teljesen fertőzött, ritka és értéktelen.

Más hátránya is van még a kékkőnek, nemcsak hogy nem véd meg erősebb fertőzés esetén az üszögtől, de drágább is mint a Porzol, mert a körülbelül 8 leibe kerülő (110 kg. vetőmagot alapul véve) kékkő értékéhez hozzászámítandó még a 10 kg. vetőmagpótlás körülbelül 38 leies értéke is, tehát 100 kg. vetőmag csávázása 46 leibe kerül, míg ugyanez a porzolózásnál 13-14 lei-vel megoldható.

A „Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

PIAC

A vagonhiány miatt nehezen halad a buza szállítása.

A buzakivitel nagyon nehezen bonyolódik le, mert a vasut nem tudja a buzát elég gyorsan tengeri és dunai kikötőkbe szállítani. Az összes kikötőkben üresen várakoznak az uszályok és a hajók, hogy gabonával teljenek meg. Sajnos, a vasutnak nem áll elegendő gabonaszállító kocsira rendelkezésére és így a kereskedők nagy károkat szenvednek. A kereskedők viszont káraikat a gazdákra hárítják és ezért a buzáért nem fizetik meg a kellő árat.

Terményárak Târgu-Săucesc-en. Buza 420-440, rozs 230-260, árpa 230-270, zab 250-260, lencse 300-300, krumpli 50-60 lei mázsánként.

A lencse árában azért van olyan nagy árkülönbség, mert a lencse minősége nagyon változó. Az átlagos minőségű piaci áruért kilónként 7 leit fizetnek, tehát egy mázsa ára 700 lei.

IPARTÖRVÉNY

Szigoruan alkalmazzák az új ipartörvényt.

Az új ipartörvény értelmében a román nemzetiségűeket a kereskedelemben és az iparban való elhelyezkedésük alkalmával minden tekintetben meg kell segíteni. Pop Valér, kereskedelmi miniszter rendeletet adott a törvény pontjainak szigorú alkalmazására. Az illetékes hatóságokat utasították, hogy minden eszközzel mozdítsák elé a románoknak az ipar és kereskedelem terén való elhelyezkedését.

A miniszter rendelkezése érhető román nemzeti nézőpontból. Igazságos és tárgyilagos alkalmazásából a kisebbségekre nem is származnék kár. Az eddigi tapasztalatok szerint azonban attól kell tartanunk, hogy a román hatóságok mindenütt a magyarság kárára fogják a rendelkezéseket végrehajtani.

**Utánozzák, mindhiába,
a Porzol-nak nincsen párja.
Hire, neve, becsülete
hatásának eredménye.
Használj Porzolt, ne kékkővezz
s hamisítványt a házádba
be ne eressz!**

Amely vas- fűszer- és vegyeskereskedés Porzolt nem tart raktáron — nem érdemli meg a gazdák támogatását!

Mulattaló

A magvető.

A domb alatt most szántanak,
ballagnak s meg-megállanak
feszült inakkal négy ökör,
Egy kérges barna jó ökör.
Sohsem kívántak szárnyakat
ballagnak s meg-megállanak.
Alattuk gőzöl lenn a föld.
A mesgyepartján már a zöld
kökényfa ágán friss virág
Kelyhében új szerelmi láng,
üdvében ég két kis bogár.
Minden ujjongva harsonál,
minden dalol, minden zenél:
a rög, a táj, pihegve él.

A domb alatt a búzaszem
pereg, pereg egy vén kezén
duzzadtan, barnán hull a mag
s e barna boldog áradat
fölött suhog egy vén magyar
óriási barna kar:
a magvető, — ki ringva jár
messze néz, — és meg-megáll
az óriási szent tenyér,
melybe minden belefér,
benne van és benne él:
az új kenyér, a szent kenyér.

Dutka Ákos.

Az egyenlőség.

A szociálizmus minden törekvése és fa-
tása azon a tételen sarkallik, hogy mindnyá-
n egyenlők vagyunk. Mind Isten fiai va-
gyunk, az igaz. Nem lehetséges, hogy egy
István tökéletes atya, mint a világ megterem-
tője, gyermekei között különbséget óhajtana
tenni. Egyiküket hatalmasnak látni, a mási-
kat gyámoltalannak, az egyiket dúsgazdag-
nak, bölcsnek, a másikat ostobának, sőt bo-
zának.

És mégis, mit kell látnunk? Azt, hogy a
Mindenható Atya eltűri a legmegdöbbentőbb
különbséget földi gyermekeinek életében.
Egyenlőzhetünk-e immár, látván ezt; csodál-
kozhatunk-e azon, hogy mi magunk egymás

KOMOLY KÉRDÉS!

Miért tűri,
hogyan
kúrozza a

RHEUMA, ISCHIAS, KÖSZVÉNY
oldal, hát, gerincz, szúrás
szaggatás és keresztcsont
fajdalom?

Mikor a csodás hatása

Spongillia

FÁJDALOMŰZŐ CSÚZ ÉS KÖSZVÉNYKENŐS
BIZTOSAN MEGGYÓGYITJA!

ÁRA 0 LEI KONCZ GYÓGYSZERTÁR
és postaköltség • ODORHEIU •

közt különbséget teszünk! Kiválasztjuk azo-
kat, akiket szeretnünk jól esik és másokkal
alig törődünk! Megvizsgáljuk, kit ajándékoz-
zunk meg bizalmunkkal s kitől vonjuk meg
bizodalunkat!

Még a sors, még a szerencse is részre-
hajló. Az egyik embert kényeztetve vezet
végig az életen, a másikat úgy korbácsolja
rajta keresztül. Az egyiket elárasztja vélet-
len kincsekkel szerencsejáték utján vagy más-
képpen, a másakra tüzet, vizet, rablót küld és
azt is elveszi tőle, amije volt.

És ha mindezekhez hozzávesszük a külső
különbségeket, hogy az egyik ember szép, a
másik rút, a harmadik meg éppen förtelmes
csodának születik a világra; az egyik acélos
egészségét nem képes elpusztítani, a másik
nyavalyásan tengeti életét; az egyik korhely,
élettel nagy kort ér el, másik prédája lesz a
korai halálnak a maga hibáján kívül: az egyik-
nek veszedelmek közt, csaták tüzeiben, hany-
kodó tengeren hajaszála sem görbül, a má-
sikra álmában rászakad a háztető, vagy alatta
megimog a föld: látván mindezeket, ugyan
mi marad még meg, ami fönntartsa bennünk
abbeli hitünket, hogy egyenlők vagyunk?

Pedig még messze vagyunk attól, hogy
a különbségek végére érjünk. A leggazdagabb
változatosság a belső tehetségeinkben és tu-
lajdonságainkban nyilatkozik meg.

Ha hátra tekintünk az elmúlt időkbe és
a történetekbe, melyek belőlük ránk marad-
tak; mennyi férfinévét őrzi a világ és adja
szájáról szájra, kik egy vagy más dolgukért
elnyerték a halhatatlanságot. A görög hősök,

a görög írók, tudósok és államférfiak, kikről történeti és olvasókönyvekben megemlékezünk: a rómaiak, azután idébb a kereszténység megalapítói és a keresztény időszámítás nagy férfiai.

Csak a magunk históriájában Árpádtól fogva mai napig mennyi nemzeti hős, mennyi nemzeti vértanu, mennyi nemzeti szent! A nevüket emlegetjük, gyermekeink szívébe véssük. Ellenben az a sok millió ember, aki velük és előttük és utánuk élt, örült és örvendett: az mind feledve van.

Még a történelem is megteszi és fenn tartja a különbséget ember és ember között.

De ha csak a magunk idején körülnézünk, akár az utcán, akár a templomban, akár az iskolában, akár az országgyűlésen, vagy ha csak a faluban, ha csupán az udvaron is, amelyre ablakaink nyílnak. Nem tudjuk-e, hogy ez jó ember, nemes szívé; amaz gonosz és irigy; ez tanulni sem akar, amaz pedig csekély haszonért tanítja felebarátját; ez lusta, dologtalan, amaz szorgalmas; ez hazug, amaz igazmondó; ez csaló, tolvaj, amaz hü és megbízható; ez az utolsó falatját megosztja veled, amaz elveszi fejed alól a párnádat.

Ha tehát külsőleg és belsőleg ilyenek az emberek: ugyan miben legyenek egyenlők és mi kecségtessen bennünket azzal, hogy valamiképen képesek leszünk megvalósítani szívünk álmát: a szabadságot, testvériséget, az egyenlőséget?

Volt időszak, amikor az emberiség a maga lelkesedésében azt hitte, hogy közel van ehhez a boldogsághoz. Ezernyolcszáznegyvennyole is ilyen esztendő volt. Akkor történt, hogy egy szegény, de igen becsületes mosóné hazavitte a tiszta ruhát a grófnénak, akire mosott. A jó asszony is hallotta, hogy most már megvan az egyenlőség. Nincsen különbség ember és ember között. Beállit hát a grófnéjához és így beszél:

— Hát kérem meghoztam magának a ruhát.

A grófné, aki megszokta, hogy méltóságos, ránéz a mosónéra, ez pedig észreveszi a dolgot és így folytatja:

— Hja, beütött hál' Isten nálunk is az egyenlőség. Most már nincs különbség szegény és gazdag között. Maga meg én, én meg maga: most már mind egyenlők vagyunk. Gondolom, maga is tudja az új rendet.

— Persze, persze, — mondja a grófné — hallottam róla.

— No lássa — folytatja elégedetten a mosóné. — Ki tehet róla! Így van, hát így van. Nekem jó, magának meg rossz. Hát kérem már most az új szennyest, mert sietős a dolgom.

A grófné ránéz a mosónéra és így szól:

— Az új szennyest? Mit gondol, jó asszony! Most már egyenlők vagyunk maga meg én, nincs különbség köztünk, most hát majd csak magam fogok magamnak mosni.

— Jézus Mária, méltósága! — kiáltá rémülten a mosóné — csak ezt ne tegye meg rajtam, csókolom a kezét!

Persze, hogy a méltóságos asszony erre kiadta az új szennyest. A mosóné pedig óvakodott még egyszer az egyenlőséget hánytorgatni.

Mert hiszen a millió különbségekkel szemben, melyeket a természet rótt ránk és melyeket mi megváltoztatni nem tudunk, ugyan micsoda nyomoruságos egyenlőséget tudnánk mi létrehozni?

Hiszen a különbségekben rejlik az élet, mert ezek táplálják a versengést, a küzdelmet, amelytől a világ előremegy. A különbségekben fejeződik ki az alkotó bölcsesség, mert azok tartják fenn a világot.

Hiszen az öt érzékünk arra való, hogy a különbségeket élvezzük velük. Aki elveszti a tapintást: az nem tudja, mily kellemes megsimogatni az anyának gyermeke selyembáját. Akinek eltompult a szaglása, nem tud különbséget rózsairat és peccenyészag között; aki az izlését elvesztette, annak mindegy mannáf eszik-e, vagy agyagot rágicsál. Aki a hallását veszti: se sirást, se nevetést, se lágy zenét, se mennydörgést, se kutyaugatást, se emberi szózatot nem tud megkülönböztetni. És akinek éjszakába borul a szemvilága ég és föld, a szívárvány színei, fű, fa, virág minden elmerül a mindenségbe. És aki elvesztette mind az öt érzékét: arra nézve megszünt mindenben minden különbség; az elérte a hön óhajtott teljes egyenlőséget.

De Isten könyörüljön az ilyen boldogtalanon.

Rákosi Jenő.

Olvasótok a Magyar Nép könyveit

Haragosok Adomán

Miért nevezik a szabót kecskének?

Emnek történelmi oka van, még pedig olyan, mellyel világszerte emlékek állnak kapcsolatban. A török világban ugyanis Komárom már azon a ponton állt, hogy elelem és védszer fogytán maradjon a töröknek. Ekkor egy kis vézna szabó fogja magát, belebuvik egy kecskére, s kimegy legelészni a borbély mellett gyepre. Látták ezt a törökök s megütődnek rajta.

— Hiszen ha még ilyen élő állatok vannak, akkor nincsenek oly igen megszorulva, — mondják s az ostromló vezér bosszusan vonul el a vár alól.

Ime, semmi okuk sincs haragudni a szabóknak azért, hogy „kecské“-nek csufolják őket haragosaik, sőt inkább kecskének kell lenniük gunyórukkra.

Érdekes számok.

A felnőtt ember vérmennyisége testsúlyának egyötöde. A 75 kilós embernek tehát 15 liter véré van. Egy kiló vér körülbelül egy liter. Az emberi test véreibein tehát 15 liter vér kering. A testben 213 csont van, 500 izom van. Az emberi test súlya átlagban számítva férfiaknál 1219, nőknél 1326 gramm, tehát körülbelül egy és negyven kiló között van.

Egyiptomi csapás után — bő termés.

Közöltük a „Magyar Nép“-ben, hogy tavasszal Dél-Afrikában a sáskarajok minden területen elpusztították. Hiába írták a sáskákat lángszórók, mérgekkel és fogógépekkel, a sáskák erősebbeknek bi-

zonyultak és teljesen letarolták a művelt földeket. A gazdák nem tehettek mást, minthogy földjeiket újból felszántották és bevetették. A sok millió sáska teste a földbe jutott és elkorhadva kitünő trágyaszerré vált. Ennek következtében idén Dél-Afrikában óriási termésre számíthatnak. Afrika déli részén ugyanis az aratás őszi vége felé kezdődik.

Nem szabad evés közben olvasni!

Sok embernek rossz szokása, hogy evés közben olvas. Az evés közben való olvasás nagyon káros az egészségre, mert az olvasó ember megrágás nélkül, vagy pedig nyállal keverve nem összekeverve nyeli le az ételeket. Evés közben tehát ne olvassunk és semmi más munkát ne végezzünk, mert az egészségre káros!

Milyen gyorsan olvassuk a számokat?

Egy orvos-tanár ügyes villamos készüléket szerkesztett annak megállapítására, hogy a szem által meglátott számokat az ember agyveleje utján mennyi idő alatt ismeri fel. A végzett kísérletek alapján az orvos-tanár megállapította, hogy egy gyakorlott számoló az egyjegyű számokat a másodperc hétszázad része alatt ismeri fel.

Ritka portéka.

A házasságközvetítőhöz beállít egy fiatal ember és a következő feltételek mellett keres feleséget:

— Házasodni akarok. A menyasszony legyen dugaszdag, fiatal, szép és egészséges. Mondja, tud ilyen jelöltet ajánlani?

— Nem, — feleli a házasságközvetítő, — mert ha ilyen menyasszonyról tudnék, én venném el feleségül.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. — Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. — Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

Z. I. Haró. Nem lehetetlen, hogy igaza van Önnek felesége betegségét illetően. Lehetséges ugyanis, hogy egyszerű szívidegességről van szó. A Röntgenvizsgálat, amint kiveszem értelmesen irt leveléből, nem sokat mondott, mert ahhoz, hogy valakinek erősebben ver a szíve, nem szükséges a Röntgen igénybevétele, azt anélkül is könnyen meg lehet állapítani. (Mindenesetre — tekintve, hogy felesége az első házasságban egészséges volt és nem esett át olyan betegségeken, melyek szervi szivbajtot szoktak maguk után hagyni, másfelől pedig fiatal s így szíverei elmeszesedésére nem igen lehet gondolni.) — fel lehet tételezni, hogy ideges szivdobogásban szenved. Kár, hogy az igénybevett orvos nem adta meg a vizsgálat alapján a kellő felvilágosítást, az Ön részéről pedig az, hogy a rendelt tabletta nevét nem írta meg, mert ez sok mindenről tájékoztathatott volna. A hideg vizes borogatások, ha az a betegnek jó érzést kelt, megmaradhatnak, nem egy esetben éppen fordítva, a meleg borogatásokkal lehet jó eredményt elérni. A szív ideges állapotainál a bromkészítmények, a specialitások (különlegességek) között a Néobornyval

jó szolgálatot tesznek. Szükséges azonban önnek pótlólag érdeklődni, hogy az orvos ur, aki megvizsgálta feleségét, mire gondolt? Ha csakugyan más nem vehető fel, mint szividegesség, az említett gyógyszereket igénybeveheti és a javulás nem fog elmaradni. Nem kerül oly sokba, hogy házi szerekkel kellene kísérleteznie. Fűszeres ételek lehetőleg kerülendők, épp úgy szeszes italok is, korai fekvés, lehetőleg sok pihenés elősegítik a szividegesség javulását. (A bromos orvosságot a gyógyszerész ur megcsinálja.)

Dr. G. E.

N. M. Tg.-Mureş. Uj hordóban csak szakszerű kezelés után lehet bort tartani. Az eljárás a következő: A hordót egynegyed részig forró vízzel töltjük meg és ide-oda gurítva, alaposan kiforrázzuk. A műveletet háromszor egymásután ismételjük meg, amíg a hordóból egészen tiszta víz folyik ki. Ezután a hordót megtöltjük hideg vízzel és három-négy naponként megváltva a vizet, lehetőleg több hétig így kezeljük. Ezután gyengébb minőségű borok tartására alkalmassá válik a hordó. Finom ó-bort még ilyen kezelés után sem tanácsos tenni bele, mert a csersav, amely a dongákból kioldódik, megváltoztatja a bor színét és a bor ize is átalakul. Először tehát gyengébb minőségű bort tartson a hordóban. Ha mindenképpen finom, ó-bort akar új hordóban tartani, a fent leírt kezelés után, mossa ki a hordót gyengébb minőségű borral. Ezután már az új hordóba töltött ó-bor sem változtatja meg tulságosan színét és ízét.

B. I. A lábfájdalmak nagyon gyakran abból származnak, hogy a lábfejben levő csontok és inak elhelyezkedése nem szabályos. Ennek következtében az izmok sem tudnak szabályosan feküdni a csontokon, bokastüledés, lúdtalp s más lábbetegségek keletkezhetnek. Az orvosok sikerrel gyógyítják ezeket a betegségeket betétek alkalmazásával. A cipőbe helyezett betét a

csontokat és a láb inait, izmait rendszeres helyükre nyomja és így lassan-lassan a láb visszanyeri egészséges formáját. Nagyon vigyázzon, hogy lábáról a szükséges betéthez való méretet szakértő vegye meg, mert a rossz betét többet árt, mint használ.

L. I. A csotányokat vagy svábbogarakat kiírthatja hánytatóborkövel. A falakban levő lyukakba tegyen cukorporral kevert hánytatóborkövet és a réseket tönje be. Ne tőrjön semmi piszkot a konyha és szoba padlóján.

A. L. Ősz felé és télen nagyon gyakran megismétlődik ez a panasza, hogy a tyukok lágyhéju tojásokat tojnak. Etessen tyukjaival csirázott árpát és porrátört tojásbuját, vagy takarmánymeszet. Nehány napi ilyen etetés után a tyukok keményhéju tojásokat fognak tojni.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Varrógépek, kerékpárok, gramofonok és ezek alkatrészeinek javítóműhelye. Pontos és gyors kiszolgálás. Baumgarten Géza, Târgu-Mureş, Str. Calarasilor No. 19.

Az Ilieni-Treiscaune m-ref. egyházközség kántort keres. Fizetés egyezés szerint. Mindennemű feltétel a lelkészi hivatal utján megtudható.

Iszákosok családjai! Segítséget iszákosság ellen! Tegyen kísérletet és forduljon ingyen és bizalmasan felvilágosításért a Dr. Odor „Mária” gyógyszerészhez Carani, jud. Timiş-Torontal.

Oriasl eperpalántákat

szállítok, 100 db 150 lei franco bárhová. — Nagyobb vételnél 20% engedmény. Pénzt előre. Kosos méhceket veszek, 40-50 családol.

Tóth István

gazd. méhészele Cluj. Reg. Carol II. 41-74

Szabályozás

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

T. S. Martineni. N. D. Taureni. Ifj. K. J. Salonta. B. T. Hogia. V. F. Oraşul Nou. A. M. Mereni.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Az ősz folyamán úgy a gazdáknak, mint a többi előfizetőinknek: inkább van pénzbevitelük, mint nyáron, ezért ismét kiküldtük megbízottainkat különböző vidékekre, hogy a hátrálékos díjakat beszedjék. Jelenleg a következő megyékben levő előfizetőinket keresik fel kiküldöttjeink: Ciuc, Treiscaune és Mureş. Azért jelezzük előre jöveteleiket, hogy a hátrálékosok addig igyekezzenek a pénzt összehozni s ha megbízottunk felkeresi őket, a díjat szabályszerű nyugta ellenében fizessék ki. A többi megyékben levő hátrálékosokat is felkeresik később s erről szintén értesítjük lapunkban olvasóinkat.

A hátrálékosokat egyébként fokozatosan felszólítjuk a lap példányukhoz mellékelt postátalványon s akiket így felszólítottunk, az utalvány felhasználásával küldjék be az ott feltüntetett hátrálékokat.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: K. A. Săncerău 220, Hitelsz. Salonta 470, N. J. Odorheiu 385, A. P. Bezidul-Nou 230, B. K. Zizin 195, L. J. Mănăstir 250, V. F. Oraşul-Nou 85, L. J. Racul 105, M. P. Sandominic 155, S. I. Ghimesfaget 155, K. Gy. Valea-Crisului 150, U. M. Pomi 155, I. Kaszinó Someuta-Mare 155, J. K. Petelea 165, S. K. Papesti 155, O. P. Oraviţa 150, Cs. S. Gătaia 150, K. G. Erciu-Săncerău 150, N. L. Panet 260, N. G. Marcusa 76, Hitelsz. Topoliţa-Cine 235, R. k. pleb. Frumoasa 155, Ifj. Sz. J. Târnăseu 85, K. M. Oraviţa 150, S. J. Balint 155, Z. J. Hărău 250, K. J. Luduş 215, K. S. Parhida 235 lej

Tovább dühöng a spanyol polgárháború.

Képünk a spanyol vérengzésnek egyik borzalmas jelenetét ábrázolja. Egy falusi ház udvarán hat fiatalember hullája hever, akik őrhelyük védelmében hulltak halomra. A szörnyű anyagi pusztulásnál fájdalmasabb dolog a sok ifju élet elmúlása, amelyek hazájuknak annyi hasznos szolgálatot tehettek volna! Minden jóézésű ember azt kívánja, hogy az örület, amely testvért testvér ellen uszít, végre befejeződjék.

Tanuld meg!

A szőlő, mint a szív gyógyszere.

Szőlőérés idején tanácsos sok szőlőt fogyasztani. Sokan orvosi rendelésre ugynevezett szőlőkúrákat tartanak és naponta, egyéb táplálékot csaknem teljesen kiküszöbölve, több kiló szőlőt fogyasztanak el. Az orvosok megállapítása szerint a szőlőkúra a legkövetkező nyers-koszt. A szervezetre kimélően hat, mert nagyon könnyen emészthető. Aki sok szőlőt fogyaszt, elősegíti a testében lerakódott salakok eltávolítását a szervezetből. A test nedvei felrisszülnek és megújulnak. Ennek következtében a szervezet a betegségek iránt ellenállóbbá válik és az összes életműködések élénkebbé, egészségesebbé lesznek. Különösen csuznál, köszvénynél, érlemeszesedésnél, a vese és a szív betegségeinél válik be kitűnően a szőlő. A szőlőben levő szőlőcukor a szívizomnak kitűnő táplálékot szolgáltat. Aki sok szőlőt fogyaszt szivizma megerősödik és sok tartalék-erő raktározódik fel a szív izomrostjaiban. Ez a szőlőt egyik legértékesebb, természetes szívgyógyszerré teszi. A mai lüktető életben a testi és szellemi munkásnak leginkább a szive van igénybe véve. A szív és a vesék gyenge működése következtében előállott vizenyő ellen jó hatással van a szőlő. Gyakran szőlő fogyasztása után a vizenyő különösebb gyógyszerek alkalmazása nélkül elmúlik.

A megállapítások szerint a májra és epére is jó hatással van a szőlő és a szőlőből kiperéselt szőlő, a must. Gyenge gyomru emberek, akik a szőlőt nem tudják fogyasztani, must alakban veszik és így részesülhetnek a szőlő áldásaiban.

A szén, mint gyógyszer.

Az orvosok régóta használják a porrá őrölt fából, csontból és más anyagokból készült szenet a gyomor- és bél-betegségeinél. A piritott kenyérnek is az elszenesedett részek adnak nagy jelentőséget gyengegyomru emberek táplálkozásánál. Az állatok takarmányozásában nagy szerep jut a szénnek, különösen, hogyha valamilyen emész-

Készül a
faszén a megszenesedett
fát porrá törik a szenport
gyógyszerül
használgák

tési bajban szenved az állat. Kísérletek szerint az apróra tört faszén az állatok takarmányához keverve megjavítja az állat emésztését. Tehát a szén végeredményében javítja a takarmányok tápértékét. A porrá tört faszén az összes háziállatokkal etethető, különösképpen azonban a disznó és baromfi hálálják meg. Faszénet házilag is könnyen készíthetünk. Porrá törve alkalmazzuk az állatok eleségében, főképpen az abrakhoz keverve.

A Magyar Nép a mi lapunk
Ennél jobbat sohsem kapunk.
Íránta ha jó szándékod:
Fizesd ki a hátrálékod!!

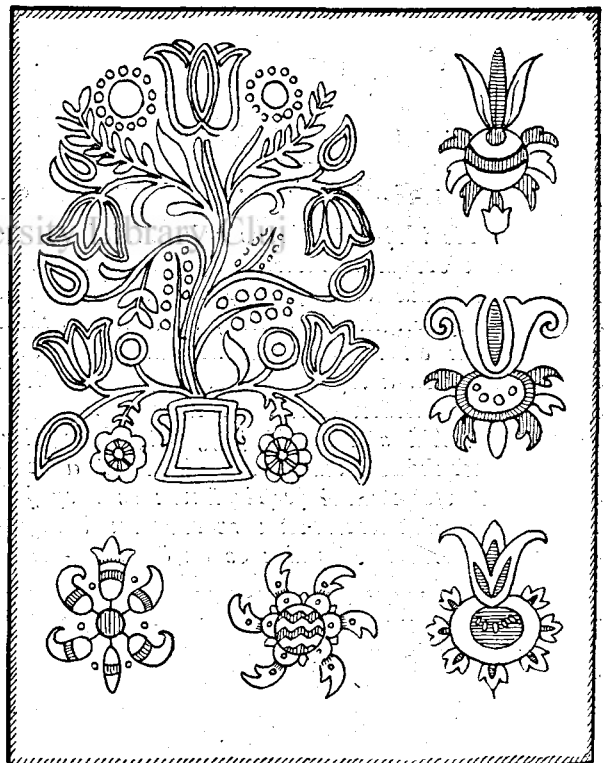
Szappan szunyogcsipés ellen.

Lapunk régebbi számában közöltük, hogy szunyogcsipés ellen jó szer a cukor. A megnedvesített cukrot a csipés helyéhez nyomjuk. Egy előfizetőnk közölte velünk, hogy szunyogcsipés ellen nagyon jól beválk a háziszappan is. A szunyogcsipés helyére kis darab megnedvesített háziszappant helyezünk és rövid idő múlva eltávolítjuk. A szappan teljesen felszívja a szunyogcsipése által okozott dagasztatot és megszűnik a kellemetlen viszketés. Minél gyorsabban alkalmazzuk a szappant, annál biztosabb a hatása.

- Hány éves a kisasszony?
- Huszonhét éves és néhány hónapos.
- Pontos választ kérek. Mennyi az a néhány hónap?
- Ugy százhuszonhét, kérem.

A magyar díszítés alapformái.

A kályha csempék díszítései olyan változatosak és gazdagok, elgondolásuk annyi izlést, művészetet mutat, hogy érdemes velük foglalkozni.

Mai díszítésünkben a tulipán és a szár játszik nagy szerepet, utóbbi változatossága, indaszerű hajlítása rendkívül kedves és szépen tölti ki a teret.

Közlünk néhány díszítő elemet is székelyföldi templomi varrásokról. Az alsó háromnak, keleties (perzsa és arab) jellege van.